

Lavinia Coman

Visat núm. 14
(octubre 2012)

per Oriol Fuster i Cabrera

Darrere les seues característiques ulleres, Lavinia Coman (Focșani, 1940) amaga un caràcter que emet energia, passió i afabilitat a parts iguals. Pianista i professora del Conservatori de Música de Bucarest, Lavinia ha compaginat la seua carrera musical amb la traducció de diverses obres de literatura catalana al romanès.

És autora de diversos llibres entorn del món de la música, entre els quals es compten els tractats de piano (publicat per l'Editura Universității Naționale de Muzică București el 2007) o *Pianistica modernă* (publicat el 2009 a la mateixa editorial), i de les biografies *Frederic Chopin* (Editura Didactică și Pedagogică, 2010) i *Franz Liszt* (Editura Didactică și Pedagogică, 2011).

Lavinia entra en contacte amb els Països Catalans en un moment històric marcat per la decadència de la dictadura ceaușesquiana, quan viatja a Barcelona per acompanyar una alumna a un concurs de piano. De tornada a Romania començarà a estudiar català gràcies a un curs organitzat pel professor Virgil Ani (Bucarest, 1934), de la Càtedra de Lingüística Romànica de la Universitat de Bucarest. «Encara guardo les lliçons en un calaix, i les aprofito per ensenyar català als nous estudiants», assegura Lavinia. El programa —i l'aprenentatge de Lavinia— van tenir continuïtat gràcies a l'arribada de Xavier Montoliu, el primer lector de català a la Universitat de Bucarest.

La combinació entre les seues inquietuds literària i catalanòfila donarà els seus fruits. De l'interès a l'aprenentatge, de l'aprenentatge a la voluntat de compartir: a dia d'avui Lavinia ja ha traduït tres obres de la nostra literatura que han estat publicades dins la col·lecció «Biblioteca de Cultură Catalană» de l'Editorial Meronia de Bucarest.

La darrera de les seues traduccions data del 2005, es tracta d'*Eu, papa Borgia (Borja papa)* de Joan Francesc Mira. Però Lavinia ja es va iniciar en esta faceta de traductora el 2001, encarregant-se de *Ceașuri oprite (Les hores detingudes)* de Ramon Solsona.

El contacte amb l'obra del barceloní no serà només flor d'un estiu, més endavant traduirà també *Cimitir de buzunar (Cementiri de butxaca)*, juntament amb Jana Matei. L'obra, que serà editada abans en romanès que en català, compta fins i tot amb un capítol dedicat a la traductora i el seu marit —Nicolae Coman, reconegut poeta, musicòleg i catalanòfil, que ha traduït també diversos poemes catalans al romanès—, fruit de l'amistat nascuda entre l'autor i el matrimoni durant la presentació de la seua obra a Romania.

Però la tasca de difusió de la cultura catalana de Lavinia al país on mor el Danubi no es limitarà a la literatura. Després d'haver realitzat diversos concerts temàtics de música catalana i romanesa a Bucarest i a Barcelona —en espais tan emblemàtics com ho són la Casa Palau George Enescu de la capital romanesa o Santa Maria del Mar a la Ciutat Comtal—, Lavinia introduirà als seus alumnes compositors com ara Frederic Mompou o Eduard Toldrà, entre d'altres.

Actualment compagina la seua faceta musical —amb la qual enguany ha aprofitat l'Any Montsalvatge per introduir la figura del compositor gironí— amb l'escriptura d'altres llibres i la difusió d'autors com ara Joan Maragall, de qui el seu marit n'és traductor.